

KS. ZDZISŁAW PAWLAK*

WŁOCŁAWEK

Misericordia et Veritas. Księga Jubileuszowa dla uczczenia biskupa Ignacego Deca, red. A. Tomko, Papieski Wydział Teologiczny, Wrocław 2014, t. I „Wokół osoby”, ss. 476, t. II „W darze”, ss. 456

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/TiCz.2015.015>

„Świętowanie jubileuszu jest okazją do pełnego wdzięczności spojrzenia w przeszłość, podsumowania dotychczasowych dokonań i wyrażenia wdzięczności za wkład wniesiony w życie innych osób czy społeczności. Jubileusz 70. rocznicy urodzin biskupa Ignacego Deca stanowi dla Kościoła na Dolnym Śląsku okazję do złożenia Panu Bogu dziękczynienia za człowieka, którego postawił na drodze wielu mieszkańców metropolii wrocławskiej. Biskup Ignacy Dec dał się poznać nie tylko kapłanom, ale ogromnej rzeszy laikatu jako niezłomny głosiciel i świadek Ewangelii [...]. Droga życiowa i dokonania Dostojnego Jubilata przedstawione zostały w przygotowanej przez Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu księdze jubileuszowej *Misericordia et Veritas*, w której wypowiedzieli się współpracownicy, uczniowie i przyjaciele Księdza Biskupa Jubilata” (Słowo wstępne abp. Józefa Kupnego, Metropolity Wrocławskiego, s. 9).

Prezentowana pozycja tytułem nawiązuje do zawołania – hasła biskupa Deca „*Misericordia et Veritas*”. W pierwszym liście pasterskim do diecezjan z 2004 r. bp Ignacy Dec tak wyjaśniał jego treść: „przez

* Ks. dr hab. Zdzisław Pawlak jest emerytowanym profesorem UMK w Toruniu.

miłosierdzie i prawdę dokonuje się nasze uświęcenie i nasze zbawienie [...]. Bóg uświęca nas, okazując miłosierdzie i dając nam prawdę [...]. Człowiek otrzymujący dary miłosierdzia i prawdy zostaje zarazem wezwany do przekazywania ich bliźnim, do czynienia miłosierdzia oraz do poznawania i czynienia prawdy w miłości” (*Na służbę miłosierdziu i prawdzie. List pasterski Biskupa Świdnickiego do duchowieństwa i wiernych świeckich Diecezji Świdnickiej*, „Świdnickie Wiadomości Kościelne” 2004, nr 2–3, s. 122).

Warto podkreślić, że całe swoje kapłańskie życie Jubilat związał z archidiecezją wrocławską. To tutaj do Wrocławia przybył z dalekiego Huciska koło Leżajska (dawne woj. rzeszowskie), aby zdobyć formację do kapłaństwa (jako kleryk odbywając również przymusową służbę wojskową). Tutaj też po święceniach kapłańskich (1969 r.) pracował najpierw jako młody kapłan w duszpasterstwie, a następnie pełnił funkcje wychowawcze w Metropolitalnym Wyższym Seminarium Duchownym we Wrocławiu, najpierw jako prefekt studiów (1982–1984), później wicerektor (1984–1988) i wreszcie jako rektor tegoż seminarium (1988–1995). To we Wrocławiu, obok posługi kapłańskiej, rozwijała się także droga jego naukowej kariery – rozpoczęta studiami filozoficznymi na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim (doktorat 1976 r.) i uzupełniona na uniwersytetach zagranicznych: w Belgii (Louvain-la-Neuve) i w Niemczech (w Paderborn) – a następnie kontynuowana przez pracę na Papieskim Fakultecie Teologicznym, uwieńczona najpierw stopniem doktora habilitowanego w zakresie antropologii filozoficznej (KUL 1991 r.), a później uzyskaniem tytułu naukowego profesora (1999 r.). W latach 1992–2004 ks. prof. I. Dec był rektorem Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu i członkiem Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola. Dnia 24 II 2004 r. został mianowany biskupem ordynariuszem nowo powstałej diecezji świdnickiej.

Anonsowana księga ofiarowana biskupowi Decowi składa się z dwóch tomów: pierwszy zatytułowany „Wokół osoby”, drugi „W darze”. Tom pierwszy zawiera trzy części. W pierwszej – wprowadzającej (s. 9–24) zostało zamieszczone słowo wstępne abp. Józefa Kupnego, Metropolity Wrocławskiego i siedem listów gratulacyjnych (kard. Zenona Grocholewskiego, Prefekta Kongregacji Edukacji Katolickiej, kard. Henryka Gulbinowicza, Arcybiskupa Metropolity Wrocławskiego – Seniora, abp. Stanisława

Gądeckiego, Metropolity Poznańskiego i Przewodniczącego Konferencji Episkopatu, bp. Andrzeja F. Dziuby, Biskupa Łowickiego, Przewodniczącego Rady Naukowej Konferencji Episkopatu Polski, bp. Zbigniewa Kiernikowskiego, Biskupa Legnickiego, ks. prof. dr. hab. Władysława Zuziaka, Rektora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, ks. prof. dr. hab. Włodzimierza Wołyńca, Rektora Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu).

Druą część – „Wokół osoby” (s. 25–222) składa się z siedemnaśtu artykułów napisanych przez grono profesorów, współpracowników, przyjaciół, uczniów i wychowanków Jubilata. Przedstawiają oni kolejne etapy życia ks. bp. I. Deca i jego bogatą, wielopłaszczyznową działalność. Ich autorami są: ks. Andrzej Maryniarczyk, Helena i Ryszard Sudoł, ks. Józef Pater, ks. Zdzisław Zdebski, ks. Andrzej Jagiełło, ks. Stanisław Kowalczyk, ks. Adam Łuźniak, ks. Grzegorz Sokołowski, Tadeusz Luty, bp Adam Bałabuch, ks. Tadeusz Chlipała, ks. Marek Korgul, O. Kazimierz Lubowicki, O. Zachariasz Jabłoński, ks. Zdzisław Pawlak, Jan Wadowski, ks. Rajmund Pietkiewicz.

Z tych licznych, przepięknych świadectw o życiu i dokonaniach Jubilata chciałbym szczególnie zwrócić uwagę na dwa teksty. Ks. prof. dr. hab. Andrzej Maryniarczyk (następca na Katedrze Metafizyki po o. prof. dr. hab. Mieczysławie A. Krąpcu, Mistrzu uniwersyteckim naszego Jubilata) przedstawiając „Życie, działalność naukowo-dydaktyczną oraz posługę akademicką, biskupa profesora Ignacego Deca” napisał: „Śledząc ogromny dorobek naukowy, działalność duszpasterską i organizacyjną bp. Ignacego Deca, trudno nie wyrazić słów wielkiego uznania, ale i podziękowania za ogrom pracy wykonanej dla drugiego człowieka. Prace popularyzatorskie, które dotyczą tak zagadnień filozoficzno-antropologicznych, jak również społeczno-etycznych, wychowawczych i religijnych, ujawniają wielkie zatroskanie o to, by dotrzeć z orędziem prawdy i miłości do każdego człowieka. Publikacje na łamach prasy katolickiej ogólnopolskiej, jak i lokalnej – liczone w tysiącach artykułów, audycje w Radio Maryja i Telewizji Trwam, a także w lokalnych środkach przekazu – odsłaniają obraz gorliwego Pasterza, światłego filozofa, zatroskanego o dobro wspólne, któremu na imię Polska, i oddanego ludowi Bożemu Duszpasterza” (t. I, s. 40). Z kolei ks. prof. dr. hab. Stanisław Kowalczyk (profesor z lat studiów na KUL-u bp. Deca), charakteryzując „Filozoficzną aktywność

biskupa profesora Ignacego Deca” konkluduje: „Aktywność w zakresie filozofii Księdza Biskupa jest wielosektorowa, jej najważniejsze obszary to: naukowo-dydaktyczny, publikacyjny, organizacyjny, kształcenie młodej kadry naukowej, a osiągnięcia w tych dziedzinach są ważnym wkładem do polskiej myśli filozoficznej i teologicznej. Wychowanek Lubelskiej Szkoły – filozoficznej i teologicznej – należy do grona najwybitniejszych filozofów Polski. Z okazji Jubileuszu 70-lecia życia życzymy Mu wszyscy wielu dalszych osiągnięć w pracy filozoficzno-naukowej i teologiczno-duszpasterskiej w służbie nauki, Ojczyzny i Kościoła” (t. I, s. 98).

Tę część dopełnia wzruszający wywiad z Jubilatem, jaki przeprowadził ks. Janusz Michalewski, dotyczący trudnego okresu przymusowej służby wojskowej (1963–1965) jako kleryka w jednostce w Lublinie. Na pytanie: „Jak Ksiądz Biskup ocenia czas swojej służby w wojsku, czy był to czas stracony, czy też przyniósł jakieś pozytywne owoce?”, Jubilat odpowiada: „Ocena minionych wydarzeń zależy często od czasu, kiedy tę ocenę wystawiamy. Podczas służby wojskowej miałem jakieś poczucie krzywdy, że nie mogę się uczyć, że nie mogę – tak jak koledzy – studiować. Niektóre praktyki stosowane w wojsku były rzeczywiście bezsensowne. Dzisiaj – po latach – patrzę nieco inaczej na ten etap mego życia. Mogę powiedzieć, że czas pobytu w koszarach wojskowych był dla mnie także czasem błogosławionym. Pan Bóg go dopuścił dla mnie i dla kolegów, aby nas umocnić w powołaniu, aby się przekonać, że Pan wybrał nas do bardzo wspaniałej misji. Pobyt w koszarach zaprawił nas do życia trudnego, przysposobił do odpowiedzialności, nauczył także pokory. Jednym słowem jestem wdzięczny Panu Bogu, że moja droga do kapłaństwa prowadziła przez koszary wojskowe” (t. I, s. 59).

Trzecia część pierwszego tomu nosi tytuł „Z archiwum bp. Ignacego Deca” (s. 223–471). Składają się na nią: „Bibliografia naukowa i duszpasterska bp. prof. dr. hab. Ignacego Deca” (s. 225–420); „Wykaz prac doktorskich, licencjackich i magisterskich napisanych pod kierunkiem bp. prof. dr. hab. Ignacego Deca” (s. 421–444); „Wykaz recenzji naukowych wykonanych przez bp. prof. dr. hab. Ignacego Deca” (s. 445–458); „Z archiwum fotograficznego” (s. 459–471). W tej części niewątpliwie przykuwa uwagę wykaz publikacji Jubilata (liczący prawie 200 stron!). Trzeba podkreślić, że jest to ogromny, wprost niewiarygodny dorobek pisarski (3178 pozycji!), obejmujący swym zakresem różne dziedziny fi-

lozofii, teologii, religii, problematykę społeczno-narodową, duszpasterską, zwłaszcza posługę homiletyczną (30 tomów słynnej *Siejby słowa*) oraz wieloraką tematykę życia uniwersyteckiego.

Tom drugi księgi jubileuszowej, opatrzony wymownym tytułem – „W darze” obejmuje teksty dedykowane bp. Decowi z racji jego jubileuszu. Są to bardzo interesujące, fachowo przygotowane i aktualne w poruszanej problematyce artykuły wielu autorów, pochodzących z różnych środowisk naukowych i reprezentujących różne dyscypliny naukowe. Zostały one podzielone na cztery grupy tematyczne: filozofia, nauki społeczne, teologia i historia.

Teksty o charakterze filozoficznym (s. 7–132) napisali: abp Marek Jędraszewski, ks. Jan Babacz, ks. Jerzy Machnacz, ks. Józef Swastek, o. Jerzy Tupikowski, ks. Zbigniew Waleszczuk, ks. Kazimierz M. Wolsza, ks. Stanisław Zięba, ks. Andrzej Ziombra. Autorami artykułów poruszających problematykę nauk społecznych (s. 133–216) są: ks. Krzysztof Adamski, ks. Bogusław Drożdż, ks. Franciszek Głód, ks. Tadeusz Reroń, ks. Piotr Sroczyński, ks. Andrzej Szafulski, ks. Robert Zapotoczny. Największą grupę (13) stanowią publikacje z zakresu szeroko rozumianej teologii (s. 217–358). Wyszły one spod pióra takich autorów, jak: bp Andrzej Dziuba, ks. Stanisław Araszczuk, ks. Michał Chłopowiec, ks. Bogdan Giemza, s. Ewa J. Jezierska, o. Piotr Liszka, ks. Andrzej Małachowski, ks. Dominik Ostrowski, ks. Mariusz Rosik, ks. Sławomir Stasiak, ks. Wiesław Wenc, ks. Włodzimierz Wołyniec. Drugi tom księgi zamyka dział historyczny (s. 359–452). Jego autorami są ks. Marian Biskup, ks. Norbert Jerzak, ks. Mieczysław Kogut, ks. Jan Kowalski, ks. Zdzisław Lec, ks. Krzysztof Moszumański.

Podsumowując, należy zauważyć, że prezentowana na łamach periodyku „Teologia i Człowiek” księga jubileuszowa bp. I. Deca, przygotowana przez Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu, powstała niewątpliwie z potrzeby serca jego współpracowników, przyjaciół, uczniów i wychowanków. Jest ona jednak nie tylko wdzięcznym darem dla samego Dostojnego Jubilatata, ale jest również ważną pozycją dla czytelników, ze względu na bogactwo i różnorodność problematyki zawartej w zamieszczonych w niej artykułach (szczególnie w drugim tomie).

Na koniec Czcigodnemu Jubilatowi Biskupowi Profesorowi Ignacemu Decowi wraz z redakcją i autorami tekstów pragniemy z okazji Jego

pięknego Jubileuszu złożyć jak najserdeczniejsze życzenia: światła i mocy Ducha Świętego, jak najdłuższych, owocnych lat pasterskiego posługiwania. Niech ono przebiega, zgodnie z zawołaniem biskupim („Misericordia et Veritas”) tak, aby dla wszystkich było znakiem Bożego Miłosierdzia, pociągającym do życia według Bożej Prawdy. *Ad multos annos!*